

Työllisyysalueen muodostamista ja yhteistä toimielintä koskeva yhteistoimintasopimus / Samarbetsavtal angående inrättandet av ett sysselsättningsområde och ett gemensamt organ

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 23.10.2023 § 326

555/14.00.00.00/2023

Valmistelija / Beredare: kunnanjohtaja / kommundirektör Mikael Grannas, mikael.grannas(at)sipoo.fi

Julkisten työvoimapalveluiden kuntapohjaista uudelleen järjestämistä koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin 23.3.2023 (HE 207/2022 vp; EV332/2022 vp). Sen myötä laaja kirjo palveluja, maksatustehtäviä ja vastuita, sekä myös näitä tehtäviä valtiolla hoitava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella kuntiin tai kuntayhtymiin 1.1.2025. Uudistuksen keskeisin ulottuvuus kuitenkin moninaisten siirtyvien palveluiden sijaan on siinä, että sekä TE-palvelujen rahoitusvastuu, että entistä suuremmalta osin myös työttömyyden sosiaaliturvakustannukset siirtyvät kunnille. Rahoituspohjaltaan tehtävät kuuluvat vuodesta 2025 alkaen kuntien saaman yleiskatteellisten valtionosuuden piiriin.

Järjestämistä koskeva lainsäädäntö edellyttää, että järjestämisvastuun vastaanottoa valmisteleva kunta ilmoittaa asiaan liittyvistä päätöksistä 31.10.2023 mennessä Työ- ja elinkeinoministeriölle. Kunnan tulee samalla ilmoittaa päätöksen kohteena oleva ratkaisu työvoimapalveluiden järjestämisestä yksin tai yhdessä muiden kuntien kanssa, sekä jälkimmäisessä tapauksessa toimittaa sopimus kuntien yhteistoiminnasta tai kuntayhtymän perussopimus. Tämän järjestämispäätöksen yhteydessä tulee toimittaa myös hyväksytty työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelma, sekä ilmoitus TE-Toimiston toimitilojen vastaanottamisesta tai vastaanottamatta jättämisestä.

Ilmoitusten jättämiselle on asetettu kahden viikon määräaika järjestämistä koskevan päätöksen tai sopimuksen tekemisestä ja toimitettavaan ilmoituskokonaisuuteen liittyvien asiakirjojen on oltava

kunnan toimivaltaisten elinten hyväksymiä. Asiakirjoilta ei aikataulusyistä edellytetä lainvoimaisuutta. Kunnanvaltuuston päätöksen otteet toimitetaan Työ- ja elinkeinoministeriön antaman ohjeistuksen mukaisesti määräpäivään 31.10.2023 mennessä.

Valmistelun eteneminen

Sipoon kunta on loppuvuodesta 2022 alkuvuoteen 2023 selvittänyt eri vaihtoehtoja esiselvitysten kautta. Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda on selvittänyt jäsenkuntiensa yhteistä mallia, Itä-Uudellamaalla selvitettiin alueen kuntien yhteistä mallia syksystä 2022. Keravan ja Sipoon yhteisen työllisyysalueen edellytyksistä tehtiin esiselvitys vuoden 2022 loppupuolella. Lopputuloksena Sipoon suhteen oli aloittaa valmistelut Itä-Uudenmaan kuntien kanssa ja tästä yhteistyöstä tehtiin aiesopimus, josta kunnanhallitus päätti 27.3.2023. Tähän liittyen Sipoo päätti antaa työllisyyspäällikölle virkavapautta helmikuun loppuun 2024, jotta hän Porvoon kaupungin työntekijänä vastaa muiden Itä-Uudenmaan kuntien paitsi Porvoon seudullisesta valmistelusta.

Ensimmäinen Itä-Uudenmaan sopimusluonnos tuli Porvoon kaupunginhallitukselta niin, että Sipoon kunnanhallitus lausui asiasta kokouksessaan 20.6.2023. Lausunto rakentui seuraavien periaatteiden ympärille:

1. Päätöksentekoa muokataan seudullisesti oikeudenmukaisemmaksi
2. Rahoituksen pitää olla tehokkuutta ja tuottavuutta kannustava
3. Järjestelmän kokonaiskustannus ei saa olla nykyistä korkeampi
4. Kunnan maksuosuus ei saa olla "epäreilu"

Neuvottelujen jälkeen Porvoon kaupunginhallitus lähetti kesän jälkeen uuden luonnoksen lausuttavaksi, jota Sipoon kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 25.9.2023 hyläten ehdotuksen, koska päätöksenteko ei edelleenkään ollut seudullisesti oikeudenmukainen ja rahoitusratkaisu oli Sipoolle epäedullinen.

Perustuen kesäkuiseen lausuntoon ja huoleen siitä, että Sipoon tavoitteet yhteistyömallissa eivät toteudu Itä-Uudenmaan alueella, kunta aloitti tunnustelut Keski-Uudenmaan ja Keravan suuntaan. Keravan kohdalla löytyi yhteistä intressiä jatkaa esiselvitykseen jäänyttä valmistelua. Työ eteni niin, että samassa kunnanhallituksen kokouksessa, jossa hylättiin Porvoon sopimusluonnos, käsiteltiin Kerava-Sipoo alueen yhteistyöperiaatteet, jotka hyväksyttiin. Keravan ja Sipoon sopimusvalmistelu on jatkunut näiden periaatteiden mukaisesti.

Porvoon kaupunki lähetti 3.10.2023 lopullisen sopimusversion hyväksyttäväksi. Tässä sopimuksessa on myös Sipoo mukana. Sopimukseen on tehty seuraavat muutokset verrattuna Sipoon kunnanhallituksen käsittelemään edelliseen versioon:

Kappale 3 lisäys "Varapuheenjohtajana toimivat väestömäärältään alueen toiseksi suurimman ja kolmanneksi suurimman kunnan edustajat siten, että edustus vaihtuu kahden vuoden välein. Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii toiseksi suurimman kunnan edustaja."

Kappale 8.3 lisäys: "Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa noudatetaan talousarviota"

Kappale 8.4 muutos, johon lisätty valtiosuudet: "Talousarvion laatimisen periaatteina toimivat alueen työllisyystilanne, arvioitu palvelutarve ja valtiosuudet."

Kappale 11 lisäys: "Sopijakunnilla on oikeus tutustua yhteistoiminta-asioiden kirjanpitoon ja hallintoon."

Uusi kappale 14: "14. Erytistoimivallan käyttöön ottaminen

Erytistoimivallan käyttöön ottamisesta ja sen edellytyksistä on säädetty vastuukunnan hallintosäännössä."

Nämä muutokset eivät kosketa niitä periaatteita, jonka perusteella kunnanhallitus hylkäsi sopimuksen aiemman käsittelyn yhteydessä ja näin ollen aikaisemman päätöksen perusteet eivät ole muuttuneet.

Kerava-Sipoo työllisyysalue

Tässä mallissa sopijakunnat muodostaisivat yhteisen Keravan ja Sipoon työllisyysalueen. Kunnat hoitaisivat tehtävää yhteisenä toimielimenä, jossa Keravan kaupunki toimisi vastuukuntana. Sipoo siirtäisi työvoimapalveluidensa järjestämistä vastuun Keravan kaupungille ja Kerava vastaisi kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaisesti palveluiden ja muiden

toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta; tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä; tuottamistavasta; tuottamisen valvonnasta; sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Työllisyysalueen lakisääteisten TE-palveluiden järjestämisestä vastaisi kuntien yhteisenä toimitelimenä Keravan kaupungin työllisyysasioista päättävä elin, joka tällä hetkellä on kaupunginhallituksen henkilöstö- ja työllisyysjaosto. Sipoon kunta osallistuisi työllisyysalueen palveluja koskevaan päätöksentekoon tässä toimitelimessä. Päätöksenteon organisoinnista sekä jäsenten nimeämisestä sovitaan tarkemmin kuntien välisellä sopimuksella.

Yhteisen työllisyysalueen puitteissa Kerava ja Sipoo pyrkisivät edistämään parhaalla mahdollisella tavalla työn kysyntää ja tarjontaa sekä työnhakijoiden ja työnantajien kohtaantoa, edistämään työvoiman liikkuvuutta, vahvistamaan työllisyyspalveluiden kytkeytymistä kuntien elinvoimaan sekä vähentämään työttömyyttä. Kunnat pyrkisivät yhdessä järjestämään työvoimapalvelut vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti ja etsimään uusia ratkaisuja erityisesti työnantajien ja yritysten osaavan työvoiman saatavuuden.

Työvoimapalvelujen järjestäminen Keravan ja Sipoon työllisyysalueella

Molempien kuntien palvelutarpeita huomioiva järjestämissuunnitelma lähtee siitä ajatuksesta, että asukkaille turvataan TE-palvelut lähipalveluina. Työllisyysalue sijoittuu kahden hyvinvointialueen alueelle ja se edellyttää sekä työttömien terveyspalvelujen, monialaisten palvelujen ja muiden työllisydenhoitoon kytkeytyvien yhdyspintojen huomioimista valmistelussa kuntakohtaisesti.

Kerava ja Sipoo ovat kasvavia kuntia ja niiden yhteinen työvoimapohja 30 566 henkilöä (vuonna 2021), täyttää hallituksen esityksessä mainitun 20 000 henkilön kriteerin. Työssäkäynnin näkökulmasta työllisyysalueelta pendelöidään ja sinne pendelöidään monesta eri kunnasta Uudeltamaalta ja muista maakunnista. Palvelujen ja yhteistyömallien suunnittelussa, kehittämisessä ja toimeenpanossa huomioidaan alueen vahva kaksikielisyys sekä työvoiman liikkuvuus moneen suuntaan.

Koko pääkaupunkiseutu ja kehyskunnat sen ympärillä ovat yhteistä Helsingin työssäkäyntialuetta ja Keravalta ja Sipoosta käydään erityisesti Helsingissä paljon töissä, näiden pendelöintiaste on 66 %. Tämän vuoksi tarvitaan yhteistyötä myös yli tulevien työllisyysalueiden ja hyvinvointialueiden rajojen. Saadessaan järjestämisvastuun, Keravan ja Sipoon työllisyysalue voi tehdä joustavasti sopimuksellista yhteistyötä muiden tulevien työllisyysalueiden, kuten esimerkiksi Vantaan, koko pääkaupunkiseudun ja muiden muodostuvien työllisyysalueiden kanssa.

Tarkemmin palveluiden järjestämisen tapaa, suunnitelmaa niiden toteuttamiseksi, yhteistyömuotoja, työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen sekä työvoiman liikkuvuuden edistämistä, sekä varautumista rakennemuutostilanteisiin on kuvattu mainitussa järjestämissuunnitelmassa. Nyt valmisteltu järjestämissuunnitelma on kehys, joka hioutuu yksityiskohtien osalta myöhemmässä yhteisvalmistelussa ja voi muuttua kuntien yhteistoimintaa määrittelevän sopimuksen mahdollistamissa rajoissa.

Ehdotus / Förslag

1. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hylkää Porvoon kaupungin sopimuksen Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi (liite 3).
2. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy liitteen 1 mukaisen sopimuksen yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi Keravan kaupungin ja Sipoon kunnan välillä.
3. Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se valtuuttaa kunnanjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan edellä mainitun yhteistoimintasopimuksen ja tekemään siihen teknisluontoisia muutoksia.
4. Kunnanhallitus hyväksyy liitteen 2 mukaisen Keravan ja Sipoon työllisyysaluetta koskevan työvoimapalvelujen järjestämissuunnitelman. Tämä päätös purkautuu, jos valtuusto ei hyväksy Keravan ja Sipoon yhteistä sopimusta TE-tehtävien hoitamiseksi.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

1. Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fullmäktige förkastar Borgå stads avtal om ett gemensamt organ för skötsel av AN-uppgifter i Östra Nyland (bilaga 3).
2. Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fullmäktige godkänner bifogade avtal om ett gemensamt organ för ordnandet av offentliga arbetskraftstjänster mellan Kervo stad och Sibbo kommun i enlighet med bilaga 1.
3. Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fullmäktige ger fullmakt åt kommundirektören eller någon annan som kommundirektören utsett att underteckna ovan nämnda samarbetsavtal och att göra tekniska korrigeringar i avtalet.
4. Kommunstyrelsen godkänner planen för ordnandet av arbetskraftstjänster för Kervo och Sibbo sysselsättningsområde i enlighet med bilaga 2. Detta beslut upphävs om fullmäktige inte godkänner Kervos och Sibbos gemensamma avtal för skötsel av AN-uppgifter.

Paragrafen justeras omedelbart.

Käsittely / Behandling

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

- Liitteisiin lisättiin suunnitelman Porvoon työllisyysalueen palveluiden järjestämisestä.
- Yhteistoimintasopimukseen Keravan ja Sipoon työllisyysalueesta tehtiin teknisiä korjauksia.
- Päätösehdotusta täydennettiin esittämällä sopimukseen täydennystä siten, että toimielimen kokouksissa on oltava paikalla jäseniä molemmista kunnista työllisyysalueen asioita käsiteltäessä.

Föredraganden ändrade sitt förslag enligt följande:

- Plan för ordnandet av service i Borgå sysselsättningsområde tillades som bilaga.
- Tekniska korrigeringar gjordes i avtalet om Kervo och Sibbo sysselsättningsområde.
- Beslutsförslaget kompletterades med ett förslag till komplettering av avtalet så att ledamöter från bägge kommunerna bör vara närvarande på organets sammanträden då ärenden som rör sysselsättningsområdet behandlas.

Päätös / Beslut

1. Kunnanhallitus esitti valtuustolle, että se hylkää Porvoon kaupungin sopimuksen Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi (liite 3).
2. Kunnanhallitus esitti valtuustolle, että se hyväksyy liitteen 1 mukaisen sopimuksen yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi Keravan kaupungin ja Sipoon kunnan välillä.
3. Kunnanhallitus esitti valtuustolle, että se valtuuttaa kunnanjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan edellä mainitun yhteistoimintasopimuksen ja tekemään siihen teknisluontoisia muutoksia.
4. Kunnanhallitus hyväksyi liitteen 2 mukaisen Keravan ja Sipoon työllisyysaluetta koskevan työvoimapalvelujen järjestämissuunnitelman. Tämä päätös purkautuu, jos valtuusto ei hyväksy Keravan ja Sipoon yhteistä sopimusta TE-tehtävien hoitamiseksi.
5. Kunnanhallitus esitti sopimukseen täydennystä siten, että toimielimen kokouksissa on oltava paikalla jäseniä molemmista kunnista työllisyysalueen asioita käsiteltäessä.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

1. Kommunstyrelsen föreslog fullmäktige att fullmäktige förkastar Borgå stads avtal om ett gemensamt organ för skötsel av AN-uppgifter i Östra Nyland (bilaga 3).
2. Kommunstyrelsen föreslog fullmäktige att fullmäktige godkänner bifogade avtal om ett gemensamt organ för ordnandet av offentliga arbetskraftstjänster mellan Kervo stad och Sibbo kommun i enlighet med bilaga 1.
3. Kommunstyrelsen föreslog fullmäktige att fullmäktige ger fullmakt åt kommundirektören eller någon annan som kommundirektören utsett att underteckna ovan nämnda samarbetsavtal och att göra tekniska korrigeringar i avtalet.
4. Kommunstyrelsen godkände planen för ordnandet av arbetskraftstjänster för Kervo och Sibbo sysselsättningsområde i enlighet med bilaga 2. Detta beslut upphävs om fullmäktige inte godkänner Kervos och Sibbos gemensamma avtal för skötsel av AN-uppgifter.
5. Kommunstyrelsen föreslog att avtalet kompletteras så att ledamöter från bägge kommunerna bör vara närvarande på organets sammanträden då ärenden som rör sysselsättningsområdet behandlas.

Paragrafen justerades omedelbart.

Liitteet / Bilagor

- Liite Bilaga 1 Yhteistoimintasopimus Keravan ja Sipoon työllisyysalue, kh 23.10.2023 § 326
- Liite Bilaga 2 Luonnos järjestämssuunnitelmaksi, Keravan ja Sipoon työllisyysalue
- Liite Bilaga 3 Sopimus Itä-Uudenmaan yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseksi
- Liite Bilaga 4 Suunnitelma Porvoon työllisyysalueen palveluiden järjestämisestä